

Sygn. akt II Ca 831/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2014r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Irena Dobosiewicz

Protokolant sekr. sądowy Tomasz Rapacewicz

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2014r. w Bydgoszczy

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w**

W. przeciwko **D. W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

z dnia 21 czerwca 2013r. sygn. akt. I C 504/13

oddala apelację.

Na oryginale właściwe podpisy

II Ca 831/13

UZASADNIENIE

Powódka (...) sp. z o.o. w W. wniosła o zasądzenie od pozwanego D. W. na swoją rzecz kwoty 1.200,52 zł z ustawowymi odsetkami oraz kosztów procesu. W uzasadnieniu powódka podała, że pozwany zawarł umowę cywilnoprawną z Akademią (...) w Ł., której przedmiotem było świadczenie przez uczelnię usług edukacyjnych. W zamian za to pozwany zobowiązał się do płacenia czesnego w wysokości i terminach oznaczonych w umowie. Pozwany nie uregulował w całości opłat, w związku z czym powstała wierzytelność, którą powód nabył na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 26 kwietnia 2012 r. Wezwania do zapłaty nie przyniosły rezultatu.

Nakazem zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym z dnia 23 października 2012 r. Referendarz Sądowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany w sprzeciwie od powyższego nakazu podniósł, że czesne za styczeń i maj 2005 r. uregulował, zaś pozostałe zadłużenie spłacił w dniu 20 sierpnia 2008 r. Nadto podniósł zarzut przedawnienia dochodzonej wierzytelności.

Powód ustosunkowując się do podniesionego zarzutu przedawnienia wskazał, że w sprawie nie mają zastosowania przepisy o zleceniu, tj. art. 750 k.c. w zw. z art. 751 pkt 2 k.c, gdyż umowa, jaką pozwany zawarł z uczelnią winna być oceniana przez pryzmat ustawy -Prawo o szkolnictwie wyższym.

Wyrokiem z dnia 21 czerwca 2013 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy oddalił powództwo.

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach oraz rozważaniach prawnych:

Pozwany był studentem(...)Szkoly (...)w Ł., na pierwszym roku, drugim semestrze, na kierunku informatyka. W dniu 21 listopada 2005 r. decyzją Dziekana uczelni został skreślony z listy studentów. Zgodnie z zawartą z uczelnią umową pozwany zobowiązany był do uiszczania czesnego w wysokości 620 zł za pierwszy rok studiów w dwóch ratach do 10 stycznia i 10 maja danego roku studiów.

W dniu 26 kwietnia 2012 r. powód i (...) Szkoła (...)w Ł. zawarły umowę cesji wierzytelności względem pozwanego w wysokości 620 zł za świadczone usługi edukacyjne.

1

Wezwaniem z dnia 10 maja 2012 r, powód wezwał pozwanego do zapłaty zaległego czesnego w wysokości 310 zł za styczeń i maj 2005 r. wraz ze skapitalizowanymi odsetkami.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów, których treść nie budziła wątpliwości.

Przechodząc do rozważań prawnych Sąd Rejonowy w pierwszym rzędzie wskazał, że zarzut pozwanego dotyczący dokonania zapłaty czesnego nie był zasadny. Skoro pozwany powoływał się na okoliczność uiszczenia kwot po 310 zł w dniu 10 stycznia i 10 maja 2005 r. winien zgodnie z ogólną regułą dowodową wyrażoną w art. 6 k.c. fakt ten udowodnić. Dowodu na to nie mogły stanowić przedłożone potwierdzenia przelewów na rachunek Instytutu (...) sp. z. o.o. w Ł., bowiem pozwanego łączył stosunek umowny z(...)Szkolą (...)w Ł. i to na jej rzecz winien był wносить czesne.

Zasadny jednak okazał się zarzut przedawnienia roszczenia powoda, bowiem roszczenie stało się wymagalne w 2005 r., zaś pozew o zapłatę został wniesiony dopiero 28 września 2012 r. Następnie Sąd zwrócił uwagę na treść art. 118 k.c. oraz art. 750 k.c. i art. 751 pkt 2 k.c, po czym wskazał, że ten ostatni jest przepisem szczególnym względem art. 118 k.c.

Sąd Rejonowy nie podzielił poglądu powoda, że do przedmiotowej umowy, łączącej pozwanego z uczelnią, zastosowanie ma art. 160 ust. 3 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym z wyłączeniem art. 750 k.c. Zważył Sąd, że umowa o świadczenie usług edukacyjnych jest jedną z wielu nienazwanych umów cywilnoprawnych, których przedmiot stanowi świadczenie usług, wobec czego art. 750 k.c. znajduje tutaj zastosowanie. Natomiast ustawa o szkolnictwie wyższym nie kreuje nowego typu umowy, przepis art. 160 ust. 3 trudno uznać za essentialia negotii umowy o naukę. Przepis ten stanowi jedynie podstawę do żądania zapłaty za naukę. Inne przepisy tej ustawy nie świadczą także o wykreowaniu nowego typu umowy nazwanej. Wobec tego, zgodnie z dyspozycją art. 751 pkt 2 k.c, należy przyjąć, iż roszczenie powoda, jakie przysługiwało mu w stosunku do pozwanego, przedawniło się z upływem lat dwóch od dnia, w którym stało się wymagalne, tj. odpowiednio 11 stycznia i 11 maja 2007 r.

Sąd nadto stwierdził, że gdyby traktować czesne jako świadczenie okresowe, roszczenie powoda i tak przedawniłoby się na kilka lat przed wniesieniem pozwu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Rejonowy powództwo oddalił.

2

Apelację od powyższego wyroku Sądu Rejonowego wniósł powód zaskarżając go w całości i jednocześnie zarzucając obrazę przepisów prawa materialnego:

1. art. 750 k.c. poprzez jego błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, że umowa o świadczenie usług edukacyjnych, zawarta na gruncie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym z 2005 r. pomiędzy uczelnią a pozwanym nie jest wystarczająco uregulowana innymi przepisami, przez co należy stosować przepisy o zleceniu, podczas gdy przepisy powyższej ustawy pozwalają w całości na rekonstrukcję essentialia negotii tej umowy,

2. art. 751 pkt 2 k.c. poprzez jego błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu:

a) rozszerzającej wykładni pojęcia nauka i objęcia tym terminem również czynności „kształcenia studentów”. Podczas gdy biorąc za podstawę wykładnię literalną, znaczenie pojęcia „nauka” jest węższe od pojęcia „kształcenie” i cechuje się tym, że jest częścią tego pojęcia, tym samym Sąd dokonał rozszerzającej wykładni art. 751 pkt 2 k.c.,

b) iż niepubliczna uczelnia wyższa, o której mowa w ustawie - Prawo o szkolnictwie wyższym jest: osobą trudniącą się zawodowo czynnościami związanymi z nauką osobą utrzymującą zakład przeznaczony na cel związany z nauką, podczas gdy osoby wymienione w tym przepisie to nie tylko przedsiębiorcy, ale i osoby wykonujące działalność gospodarczą natomiast o ile niepubliczne uczelnie wyższe mogą być przedsiębiorcami, o tyle prowadzenie przez nie działalności dydaktycznej, naukowej, badawczej nigdy nie stanowi działalności gospodarczej, ta bowiem może być wykonywana jedynie w formie organizacyjnie i finansowo wydzielonej od powyższej działalności,

- przez co Sąd w konsekwencji błędnie zastosował art. 751 pkt 2 k.c. przewidujący 2 letni termin przedawnienia, zamiast art. 118 k.c. przewidujący 10 letni termin przedawnienia roszczenia o zapłatę czesnego,

3. art. 118 k.c. poprzez jego błędną wykładnię wskutek przyjęcia, że świadczenie uiszczane przez studenta uczelni jest świadczeniem okresowym, podczas gdy jest to świadczenie jednorazowe, które może być uiszczane w ratach, co nie powoduje jego przekształcenia w okresowe, przez co w konsekwencji Sąd zastosował 3 letni termin przedawnienia z art. 118 k.c, zamiast terminu 10 lat, przewidzianego tym samym przepisem.

Z powołaniem na powyższe powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty 1200,52 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości czterokrotności stawki minimalnej, z uwagi na duży nakład pracy pełnomocnika. Jednocześnie powód domagał się zasądzenia na jego rzecz kosztów postępowania odwoławczego, tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości czterokrotności stawki minimalnej.

Pozwany na rozprawie odwoławczej wniósł o oddalenie apelacji powoda.

Sąd Okręgowy zważy!, co następuje:

Apelacja powoda nie jest uzasadniona.

Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne z rozważeniem całokształtu materiału dowodowego bez przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów, o jakiej mowa w art. 233 § 1 k.p.c., które to ustalenia Sąd Okręgowy w całości akceptuje i przyjmuje za własne.

Sąd pierwszej instancji, oceniając stosunek prawny, który legł u podstaw sporu przez pryzmat art. 750 k.c, prawidłowo zastosował w sprawie art. 751 pkt 2 k.c., jednakże Sąd Okręgowy nie zaaprobował argumentacji przytoczonej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku na poparcie tego stanowiska, albowiem nie uwzględniła ona stanu prawnego obowiązującego w chwili zawarcia umowy pomiędzy uczelnią niepubliczną (...)Szkolą (...)w Ł. a pozwanym.

Zarzuty zawarte w apelacji w istocie sprowadzały się do zakwestionowania przyjętego przez Sąd Rejonowy dwuletniego terminu przedawnienia roszczenia powoda, którego źródłem był kontrakt zawarty w dniu 22 września 2004 r. pomiędzy poprzednim wierzycielem -uczelnią niepubliczną a pozwanym, na podstawie którego pozwany zobowiązał się do uiszczania czesnego za pobieraną naukę. Zdaniem skarżącego przedmiotowe roszczenie, w myśl art. 118 k.c, ulega przedawnieniu z upływem dziesięciu lat. Argumenty przedstawione w środku odwoławczym na poparcie tej tezy, w realiach niniejszej sprawy, nie zasługują na uwzględnienie.

Przede wszystkim wskazać należy, co uszło uwadze Sądu pierwszej instancji, że w niniejszej sprawie nie może mieć zastosowania ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2005 r. Nr 164, poz. 1365 ze zm.), a ściślej art. 160 ust. 3 tej

4

ustawy, który stanowi, że warunki odpłatności za studia lub usługi edukacyjne określa umowa zawarta między uczelnią a studentem, albowiem ustawa ta nie obowiązywała w chwili zawarcia umowy pomiędzy poprzednikiem prawnym powoda a pozwanym, co jak już wspomniano miało miejsce w dniu 22 września 2004 r. Zatem powyższa regulacja nie może znaleźć swojego odniesienia do stosunku prawnego będącego podstawą powództwa. Natomiast wcześniejsza ustawa dotycząca szkolnictwa wyższego - z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 1990 r. Nr 65, poz. 385 ze zm.) - nie zawierała podobnego przepisu, dotyczącego umów zawieranych pomiędzy studentem a uczelnią o świadczenie usług edukacyjnych. Żadna tego typu regulacja nie występowała w tej ustawie. Jakkolwiek na kanwie nowej ustawy istnieje w orzecznictwie spór co do tego, czy umowa pomiędzy uczelnią a studentem o świadczenie usług edukacyjnych jest odrębną umową nazwaną uregulowaną ustawą z 2005 r., czy też oceniać ją należy jako umowę o świadczenie usług, do której ma zastosowanie art. 750 k.c., co ma wpływ na przyjęcie długości terminu przedawnienia roszczenia z takiej umowy (odpowiednio 10 lat i 2 lata), to jednak spór ten nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Wobec tego Sąd Okręgowy nie widzi potrzeby odnoszenia się do orzeczeń przytoczonych w apelacji powoda bowiem dotyczą one już aktualnego stanu prawnego ugruntowanego ustawą z 2005 r., która nie obowiązywała w momencie powstania stosunku prawnego pomiędzy uczelnią a pozwanym.

Skoro w dniu zawarcia umowy pomiędzy poprzednikiem prawnym powoda a pozwanym nie istniał żaden przepis szczególnie dający podstawę do uznania jej za innego rodzaju umowę nazwaną, a tym samym do rozważenia wyżej przedstawionego problemu, to nie może ulegać wątpliwości, że do tej umowy cywilnej, jako umowy o świadczenie usług zastosowanie ma art. 750 k.c. w tym także art. 751 pkt 2 k.c. który stanowi, że z upływem lat dwóch przedawniają się roszczenia z tytułu utrzymania, pielęgnowania, wychowania lub nauki, jeżeli przysługują osobom trudniącym się zawodowo takimi czynnościami albo osobom utrzymującym zakłady na ten cel przeznaczone. Wbrew stanowisku powoda, który w swojej apelacji poruszył zagadnienia w dużej mierze nieistotne dla rozstrzygnięcia sporu, jedynie powyższa regulacja mogła mieć w sprawie zastosowanie. Nadmienić należy, że przepis art. 751 pkt 2 k.c. ma charakter szczególnie względem art. 118 k.c. i odnosi się do podmiotów, które posiadają pewien zasób doświadczeń przy spełnianiu powierzonych czynności, na co wskazują słowa „stale” lub „zawodowo”, uzasadniający postawienie takim podmiotom większych wymagań przy realizowaniu ich roszczeń, niż osobom, które spełniały

5

wymienione w tym przepisie usługi jedynie dorywczo. Niewątpliwie do podmiotów takich należy niepubliczna uczelnia, od której powód nabył przedmiotową wierzytelność.

Jednocześnie chybiony jest zarzut powoda, że zadanie uczelni polegające na kształceniu studentów nie podpada pod pojęcie usługi nauki, o którym mowa w art. 751 pkt 2 k.c. Przede wszystkim zaznaczyć należy, że odwołując się do powyższego zadania powód wskazuje na ustawę z 2005 r., która - jak już była o tym mowa - nie obowiązywała w chwili zawarcia umowy pomiędzy jego poprzednikiem a pozwanym. Nadto wypada stwierdzić, że próba rozróżnienia wskazanych, pojęć dokonana przez skarżącego w apelacji, jest nad wyraz sztuczna. Z pewnością kształcenie a nauka nie stanowią identycznie tego samego, jednakże nie sposób uznać, aby czynności świadczone odpłatnie przez niepubliczną uczelnię wyższą w stanie faktycznym ustalonym w niniejszej sprawie nie były objęte zakresem art. 751 pkt 2 k.c.

Reasumując, Sąd pierwszej instancji ostatecznie prawidłowo zastosował w sprawie art. 751 pkt 2 k.c. uznając, iż roszczenie powoda, z racji upływu dwuletniego terminu, uległo przedawnieniu w 2007 r. Zatem pozwany, podnosząc powyższy zarzut, skutecznie obronił się przed żądaniem zawartym w pozwie. Tym samym nie było konieczności badania pozostałych twierdzeń pozwanego, który od początku procesu wskazywał, że uregulował dochodzona należność. Z racji stwierdzenia przedawnienia Sąd Okręgowy nie zajmował się tą kwestią.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art, 385 k.p.c. oddalił apelację powoda jako niezasadną.